Stadia rozwoju człowieka według E. Eriksona

18 stycznia 2013

Stadia rozwoju człowieka według E. Eriksona przedstawiam w tabeli nr 1.

Tabela nr 1. *Stadia rozwoju człowieka w teorii Eriksona*.

Stadium, Konflikt	Wiek występowania
1. **1.** Zaufanie przeciw nieufności Faza oralno-sensoryczna, okres niemowlęcy.	0
1. **2.** Autonomia przeciw wstydowi i zwątpieniu Faza mięśniowo-analna, wczesne dzieciństwo.	1,5
1. **3.** Inicjatywa przeciw winie Faza lokomocyjno-genitalna, wiek zabaw.	2,5
1. **4.** Pilność przeciw poczuciu niższości Wiek szkolny.	6
1. **5.** Tożsamość przeciw pomieszaniu ról Pokwitanie i dorastanie.	12
1. **6.** Intymność przeciw izolacji Młodość.	18
1. **7.** Rozwój przeciw stagnacji Wiek dorosły.	25

1. **8.**	Integracja przeciw zwątpieniu Dojrzałość.	50

Źródło: *opracowanie własne na podstawie zgromadzonych materiałów.*

Z punktu widzenia dziecka, najistotniejsze stają się stadia: inicjatywa przeciw winie oraz pilność przeciw poczuciu niższości. Występowanie tego pierwszego, dziecko przejawia spostrzegając atrakcyjność świata. Dzięki takiemu odbiorowi, rozwija zdolność do samoobserwacji i sterowania sobą oraz przejawia chęć działania poprzez własną inicjatywę.

Postępowanie dziecka w tym stadium, określane jest poprzez ciekawość, wyobraźnię i chęć eksperymentowania. Istotna staje się zgoda rodziców na wykonywanie przez dziecko czynności, które już opanowało ? wyręczanie i zmuszanie do posłuszeństwa może wywołać utratę wiary we własne możliwości. Ważną wartością w tym stadium staje się ukierunkowanie aktywności dziecka na określony cel. Nie można pominąć także dostrzegania własnych intencji zwłaszcza z perspektywy relacji społecznych.

W stadium pilności przeciw poczuciu niższości dziecko uczy się pracowitości i wytrwałości. Zainteresowanie zabawkami przeradza się w zaciekawienie sytuacjami związanymi z narzędziami używanymi w pracy. W tej fazie u dziecka występować może poczucie niższości, wywołane niezdolnością wykonania zadań zleconych przez rodziców i nauczycieli. Przebieg rozwoju, w zdecydowanej mierze, decyduje o późniejszym stosunku dziecka do pracy, do ludzi i zdolności do osiągnięcia sukcesu[1].

Czwarte stadium w rozwoju człowieka wg Eriksona jest najważniejszym okresem w procesie socjalizacji. W tym czasie kształtuje się stosunek dziecka do pracy, dla którego ważna jest preorientacja zawodowa.

Wracając do omawiania celów wychowania przedszkolnego,

istotnym i wysoce podkreślanym dążeniem jest kształtowanie osobowości dziecka ? ta czynność powinna dokonywać się we wszelkich możliwych formach aktywności. Tylko dzięki temu, u najmłodszych uzewnętrzniają się emocje, przeżycia, prośby, życzenia. Poprzez działanie i tworzenie dziecko wyraża siebie, odsłania osobowość, daje się poznać ze wszystkich możliwych stron. Ten etap jest niezwykle ważny i drogocenny, wtedy możemy zdobyć wszelkie informacje o małym człowieku.

W wieku przedszkolnym rozwija się i dojrzewa mowa, wzrasta wpływ słowa na zachowanie i procesy poznawcze, rozszerza się zakres związków czasowych, podnosi się wpływ zdobytego doświadczenia na zachowanie. Dziecko szerzej poznaje otoczenie, rozwija się u niego zdolność abstrahowania i uogólniania, wzbogaca się nie tylko słownik, ale i podstawowe formy gramatyczne[1].

Procesy poznawcze dziecka związane są z osobistym doświadczeniem i działaniem, mają zabarwienie emocjonalne. Cechy te ujęte są w teorii Piageta, która omówiona zostanie w dalszym podrozdziale.

Wraz z upływem czasu młody człowiek poddaje się dyscyplinie, podporządkowuje się wymaganiom życia zbiorowego, uświadamia sobie, że znajduje się w kręgu szeroko widzianej rzeczywistości. Od trzeciego roku życia rozszerza się zakres kontaktów społecznych dziecka. Dzięki mowie i dialogowi możliwa staje się wymiana informacji między dzieckiem a dorosłymi oraz opiekunami i innymi dziećmi. Na tej podstawie, dokonuje się uspołecznienie działalności dziecka i powstaje określona forma działań, która dokonuje się za pomocą wyobrażeń i słów, zmieniających się podczas wypowiedzi[2].

---

[1] K. Tyborowska, *Wiek przedszkolny.* W: *Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży*. Red:M. Żebrowska, Warszawa 1972, PWN, s. 237.

[2] M. Tyszkowa, *Aktywność i działalność dzieci i młodzieży.* Warszawa 1990, WSiP, s. 78.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis pisanie prac z pedagogiki - fachowa pomoc w pisaniu prac.